

บทที่ 5

สรุปผล การวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการประสานงาน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะและเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด กับหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอเกี่ยวกับการประสานงานในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเสนอผลการวิจัยครอบคลุมสาระสำคัญดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานในการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวง - หลักในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานในการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของ หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และระดับอำเภอของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก เกี่ยวกับการประสานงานในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ในสังกัด 5 กระทรวงหลักที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 237 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 2 ชั้นตอน

2.1 กลุ่มตัวอย่างประชากรในการดำเนินการศึกษานำร่อง (Pilot Study) ใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 ของประชากรของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วใช้วิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) ในกลุ่มหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดและในกลุ่มหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 อำเภอ อำเภอละ 4 คน รวม 48 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย ในกลุ่มหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดเนื่องจากมีจำนวนไม่มาก จึงใช้ประชากรจำนวนทั้งหมด จำนวน 45 คน ในกลุ่มหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie & Dayle W. Morgan) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 132 คน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยถือความสัดส่วนในแต่ละจังหวัดและใช้วิธี (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ ในการศึกษานำร่อง (Pilot Study) และใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประมวลจาก ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และให้นำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ในด้านสภาพการปฏิบัติ และระดับปัญหาในการปฏิบัติเกี่ยวกับการประสานงานในการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรี ได้ค่าความเชื่อมั่นตามลำดับดังนี้ คือ 0.942 และ 0.951 และในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักในการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรี ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.932

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และใช้บริการ ของ ไปรษณีย์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ในการศึกษานำร่อง (Pilot Study) และใช้แบบสอบถาม ในการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS -x (Statistical Package for the Social Science) คำนวณค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบ t-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด จำนวน 45 คน คิดเป็นชายร้อยละ 100 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 77.78 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 80 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ร้อยละ 48-89 และมีอายุราชการอยู่ระหว่าง 20-29 ปี

1.2 หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ จำนวน 132 คน คิดเป็นชายร้อยละ 100 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 42.42 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 76.5 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันอยู่ระหว่าง 1-2 ปี ร้อยละ 36.36 และมีอายุราชการอยู่ระหว่าง 10-19 ปี ร้อยละ 39.39

ตอนที่ 2 สภาพการประสานงาน ปัญหา อุปสรรคของการประสานงาน ของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ก. การสร้างการมีส่วนร่วม

1. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักการนโยบาย แนวทาง ในการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.63$) มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.73$) โดยมีสาเหตุของปัญหา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจและต่างคนต่างทำ (ร้อยละ 20.90)

2. การพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา และความต้องการของสตรีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน 5 กระทรวงหลัก มีสภาพการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.49$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 53.10$) ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ (ร้อยละ 22.03) มีกิจกรรมโครงการบ่อยครั้ง (ร้อยละ 18.07) และเจ้าหน้าที่ไม่เห็นความสำคัญ (ร้อยละ 16.94) ตามลำดับ

3. ในการให้การศึกษาอกระบบโรงเรียนแก่สตรีของหน่วยงานได้มีการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5 กระทรวงหลักมีสภาพการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.53$) ($\bar{X} = 1.66$) โดยมีสาเหตุของปัญหา ได้แก่ ต่างคนต่างทำ (ร้อยละ 48.59) ไม่มีรูปแบบการดำเนินงานที่แน่ชัด (ร้อยละ 41.24) และขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณและกำลังคน (ร้อยละ 38.41) ตามลำดับ

4. ในการให้การศึกษาอกระบบโรงเรียนแก่สตรีของหน่วยงาน ได้มีการคิดความผลร่วมกันกับหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.22$)

และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.72$) โดยมีสาเหตุของปัญหา ได้แก่ ค่างคนต่างทำ (ร้อยละ 53.67) ไม่มีรูปแบบการดำเนินงานที่แน่ชัด (ร้อยละ 45.19) และขาดความต่อเนื่อง (ร้อยละ 37.85) ตามลำดับ

สรุป กิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.47$) และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.54$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ค่างคนต่างทำ (ร้อยละ 18.99) ขาดความต่อเนื่อง (ร้อยละ 14.07) ไม่มีรูปแบบการดำเนินงานที่ชัดเจน (ร้อยละ 13) ขาดความร่วมมือที่ดีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและแผนงานโครงการดำเนินไม่พร้อมกัน (ร้อยละ 8.12) ตามลำดับ

ข. ด้านการประสานแผน

1. ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน 5 กระทรวงหลัก มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.32$) มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.54$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ แต่ละหน่วยงานมีแผนงานอยู่แล้ว (ร้อยละ 56.37) แผนงานถูกกำหนดครบจากเบื้องบน (ร้อยละ 40.68) นโยบายและวัตถุประสงค์ไม่แน่ชัด (ร้อยละ 24.86) ตามลำดับ

2. แจกแจงแนวการปฏิบัติงานในการจัดโครงการศึกษานอกระบบโรงเรียน แก่สตรี ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน 5 กระทรวงหลัก มีสภาพการปฏิบัติเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.33$) และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.63$) โดยมีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดการประสานแนวโครงการตั้งแต่เบื้องบน (ร้อยละ 46.89) ได้รับความตอบสนองการปฏิบัติงานจริงน้อย (ร้อยละ 42.37) และขาดการสื่อสารที่ดี (ร้อยละ 31.63) ขาดข้อมูลที่ต้องการเพื่อการวางแผน (ร้อยละ 30.51) ตามลำดับ

3. จัดให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการให้การศึกษาอกระบบโรงเรียนร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน 5 กระทรวงหลัก มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.14$) และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.77$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ แต่ละหน่วยงานมีแผนงานอยู่แล้ว (ร้อยละ 60.45) เวลาในการปฏิบัติงานในโครงการไม่พร้อมกัน (ร้อยละ 51.98) และพื้นที่เป้าหมายไม่ตรงกัน (ร้อยละ 41.80) ตามลำดับ

สรุป กิจกรรมด้านการประสานแผน การจัดกิจกรรมการให้การศึกษาอกระบบโรงเรียนเข้ากับแผนพัฒนาการศึกษาของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.21$) มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.65$) โดยมีสาเหตุที่สำคัญ คือ แต่ละหน่วยงานมีแผนงานอยู่แล้ว (ร้อยละ 20.43) เวลาในการปฏิบัติงานในโครงการไม่พร้อมกัน (ร้อยละ 9.17) ขาดการประสานแผนและโครงการตั้งแต่เบื้องบน (ร้อยละ 8.28) ตามลำดับ

ค. ด้านการปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์

1. ประชุมในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนเพื่อปรับปรุงกรรมด้านเนื้อหา วิธีการเรียนการสอน ในแต่ละสาขาให้สามารถปฏิบัติได้สะดวก และสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.21$) และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.65$) โดยมีสาเหตุที่สำคัญ คือ กิจกรรมของแต่ละหน่วยงานไม่เหมือนกัน (ร้อยละ 53.67) กิจกรรมการให้การศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรีต่างคนต่างทำ (ร้อยละ 41.24) และขาดความต่อเนื่อง (ร้อยละ 37.29) ตามลำดับ

2. การปรับปรุงกรรมด้านเนื้อหา วิธีการเรียนการสอน สถานที่จัด ให้เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการได้ในเวลาที่เหมาะสมหรือสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันเวลา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.52$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญคือ ระเบียบไม่เอื้ออำนวยให้ปรับปรุงกรรม (ร้อยละ 34.45) ข้อมูลปัญหาและความต้องการที่เสนอไปยังจังหวัดและอำเภอไม่ตรงความจริง (ร้อยละ 20.90) ตามลำดับ

สรุป กิจกรรมด้านการปรับปรุงกรรมเพื่อให้เกิดการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.36$) และมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.59$) โดยมีสาเหตุที่สำคัญ คือ ระเบียบไม่เอื้ออำนวยในการปรับปรุงกรรม (ร้อยละ 53.67) กิจกรรมของแต่ละหน่วยงานไม่เหมือนกัน (ร้อยละ 46.89) และกิจกรรมการให้การศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรีต่างคนต่างทำ (ร้อยละ 41.24) ตามลำดับ

ง. ด้านการปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและข่าวสารข้อมูล

1. จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสตรี แบบเป็นทางการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระหว่างหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก เช่น การประชุมอบรม สัมมนา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.07$) และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.72$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญคือ ขาดผู้ริเริ่มในการดำเนินงาน (ร้อยละ 45.19) ขาดสิ่งจูงใจ (ร้อยละ 37.29) และขาดความร่วมมือที่ดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 34.46) ตามลำดับ

2. จัดให้มีการพบปะสังสรรค์และเปลี่ยนความรู้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสตรีแบบไม่เป็นทางการ เช่น พบปะพูดคุยเป็นส่วนตัวพบปะเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องด้วยตนเอง มีสภาพการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.36$) และ ($\bar{X} = 1.07$) ตามลำดับ โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ขาดผู้ริเริ่มดำเนินการ (ร้อยละ 45.76) ขาดเทคนิคการสื่อความหมายที่ดี (ร้อยละ 26.55) และขาดข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 23.16) ตามลำดับ

3. มีการใช้ข้อมูลร่วมกันหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนแก่สตรี ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย

($\bar{X} = 1.11$) และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.66$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านระบบข้อมูล (ร้อยละ 40.68) ระบบสื่อสารโมดี (ร้อยละ 30.51) และผู้รับผิดชอบไม่เห็นความสำคัญ (ร้อยละ 27.12) ตามลำดับ

4. มีการรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการ การศึกษาแก่สตรีนอกระบบโรงเรียนของหน่วยงานให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ระหว่าง 5 กระทรวงหลักทราบ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 0.97$) และมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.73$) โดยมีสาเหตุของปัญหา คือ ไม่มีระเบียบข้อบังคับ (ร้อยละ 41.81) ข้อมูลที่รายงานไปไม่ถูกต้อง สมบูรณ์หรือเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 36.16) ขาดการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ (ร้อยละ 34.46) และผู้รับผิดชอบไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น (ร้อยละ 24.29) ตามลำดับ

สรุป กิจกรรมด้านการปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นเห็นข่าวสารข้อมูลของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.12$) และปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.54$) โดยมีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดผู้ริเริ่มในการดำเนินงาน (ร้อยละ 11.61) ไม่มีระเบียบข้อบังคับ (ร้อยละ 9.76) ขาดข้อมูลที่ต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 7.54) และผู้รับผิดชอบไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น (ร้อยละ 6.73) ตามลำดับ

จ. ด้านการระดมทรัพยากรแก้ไขปัญหาเพื่อการประสานงาน

1. จัดให้มีการสำรวจทรัพยากรมีหรือไม่ หรือขาดในการจัดการศึกษานอกระบบแก่สตรี เช่น วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร เอกสาร วิทยากร อาคาร สถานที่ มีสภาพการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.97$) ($\bar{X} = 1.39$) ตามลำดับ โดยมีสาเหตุที่สำคัญ คือ ขาดบุคลากรดำเนินการ (ร้อยละ 42.94) ไม่มีการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (ร้อยละ 36.16) การดำเนินงานไม่ทันเหตุการณ์

2. มีการขอความช่วยเหลือด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่และอื่น ๆ จากหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก เพื่อแก้ปัญหในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.37$) และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.45$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ ขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้อื่น (ร้อยละ 50.28) ขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 29.38) และเครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนยานพาหนะและทรัพยากรอื่น ๆ ไม่เพียงพอ (ร้อยละ 26.35) ตามลำดับ

3. มีการให้ความช่วยเหลือด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่และอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพในการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.00$) และปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) โดยมีสาเหตุที่สำคัญคือ ขาดงบประมาณสนับสนุน (ร้อยละ 42.94) บุคลากรขาดความเสียสละ

(ร้อยละ 41-84) และขาดบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการใช้ทรัพยากร (ร้อยละ 36.16) ตามลำดับ

สรุป กิจกรรมด้านการระดมทรัพยากรแก้ไข้ปัญหาเพื่อการประสานงาน ของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.44$) มีปัญหาอุปสรรคปานกลาง ($\bar{X} = 2.18$) โดยมีสาเหตุที่สำคัญ คือ ขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้อื่น (ร้อยละ 12.07) ขาดงบประมาณสนับสนุน (ร้อยละ 10.34) ขาดบุคลากรดำเนินการ (ร้อยละ 10.31) และไม่มีกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (ร้อยละ 8.68) ตามลำดับ

ฉ. ด้านการประสานสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่

1. ประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน 5 กระทรวงหลัก มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.48$) และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.65$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญคือ แต่ละหน่วยงานมีความรับผิดชอบมาก (ร้อยละ 48.59) บางหน่วยงานมีวัตถุประสงค์และนโยบายไม่แน่ชัด (ร้อยละ 27.68) และไม่มีการแบ่งงานให้แน่นอน (ร้อยละ 27.12) ตามลำดับ

2. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ด้านการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยออกคำสั่งให้ทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ มีสภาพการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.12$) และ ($\bar{X} = 1.47$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ ไม่มีการแบ่งงานให้เด่นชัด (ร้อยละ 50.28) ไม่มีการกระจายงานหรือกระจายหน้าที่ที่เหมาะสม (ร้อยละ 44.07) และ กำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบไม่เหมาะสม (ร้อยละ 27.12) ตามลำดับ

สรุป กิจกรรมด้านการประสานสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.33$) และมีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.56$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ ไม่มีการแบ่งงานให้แน่ชัด (ร้อยละ 27.02) แต่ละหน่วยงานมีงานรับผิดชอบมาก (ร้อยละ 16.96) ไม่มีการกระจายงานหรือกระจายหน้าที่ที่เหมาะสม (ร้อยละ 15.38) ตามลำดับ

ช. ด้านการตัดสินใจร่วมกัน

1. มีการจัดตั้งคณะกรรมการผสมหรือคณะกรรมการจากหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดโครงการให้การศึกษานอกระบบโรงเรียน มีสภาพการปฏิบัติ และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.99$) ($\bar{X} = 1.64$) โดยมีสาเหตุของปัญหา คือ ไม่มีการแบ่งงานให้แน่ชัด (ร้อยละ 51.41) บางหน่วยงานไม่มีแผนงานที่ชัดเจน (ร้อยละ 39.55) และขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้อื่น (ร้อยละ 30.50) ตามลำดับ

2. ร่วมกันวิเคราะห์และระบุประเด็นปัญหาอย่างชัดเจนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน 5 กระทรวงหลัก ก่อนที่จะมีการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี

โดยมีสภาพและมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.86$) และ ($\bar{X} = 1.67$) โดยมีสาเหตุของปัญหา คือ ขาดข้อมูลที่ต้องการสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 41.80) การดำเนินงานล่าช้า (ร้อยละ 32.72) และปัญหายุ่งยากซับซ้อนเกินไป (ร้อยละ 32.20) ตามลำดับ

3. เมื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โครงการให้การศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่สตรี แล้วได้มีการสั่งการให้เกิดผลการปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.21$) มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.54$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ไม่มีการวางขั้นตอนของการควบคุมคุณภาพหรือประเมินผล (ร้อยละ 53.67) ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจ (ร้อยละ 26.55) และผู้ปฏิบัติไม่ทำตามคำสั่ง (ร้อยละ 23.16) ตามลำดับ

สรุป กิจกรรมด้านการตัดสินใจร่วมกันเพื่อให้เกิดการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักในการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพการปฏิบัติและมีปัญหาในการปฏิบัติระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.86$, $\bar{X} = 1.61$) ตามลำดับ โดยมีสาเหตุที่สำคัญ คือ ไม่มีการวางขั้นตอนการควบคุมคุณภาพหรือประเมินผล (ร้อยละ 11.15) ไม่มีการแบ่งงานให้เด่นชัด (ร้อยละ 10.68) ขาดข้อมูลที่ต้องการสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 8.68) ตามลำดับ

สรุปรวม : สภาพและมีปัญหาในการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักในการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่สตรี ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสภาพการปฏิบัติในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.41$) และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.66$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ ต่างคนต่างทำ (ร้อยละ 5.33) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่เห็นความสำคัญ (ร้อยละ 5.06) แต่ละหน่วยงานมีแผนงานอยู่แล้ว (ร้อยละ 4.90) และขาดข้อมูลที่ต้องการสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 3.95) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักเกี่ยวกับการประสานงานในการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่สตรี

ก. ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อการประสานงาน ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และเมื่อพิจารณาต่อไปพบว่า กิจกรรมด้านการสร้างการมีส่วนร่วมในเรื่อง นโยบายในการจัดกิจกรรมการศึกษาหรือพัฒนาท้องถิ่นของแต่ละกระทรวงจะต้องสอดคล้อง และส่งเสริมซึ่งกันและกันจึงจะก่อให้เกิดการประสานการมีส่วนร่วมได้ ($\bar{X} = 4.22$) ($\bar{X} = 4.33$) เป็นกิจกรรมที่หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดและอำเภอ มีความเห็นสูงกว่าข้ออื่น ๆ และอยู่ในระดับมากที่สุด

ข. ด้านการประสานแผนการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน เข้ากับแผนพัฒนาสาขาอื่น ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับ

จังหวัดและอำเภอ แล้วพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ การให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การให้การศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรีของแต่ละหน่วยงานร่วมกันวางแผนการให้การศึกษาแก่สตรี และทุกหน่วยงานจะต้องแจ้งแผนการจัดกิจกรรมการให้การศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาต่อไปพบว่า ความคิดเห็นในเรื่องของ เพื่อก่อให้เกิดการประสานแผนจะต้องใช้ระบบการประสานแผนตั้งแต่แผนระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ($\bar{X} = 4.27$) ($\bar{X} = 4.04$) เป็นความคิดเห็นของ หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ มีความคิดเห็นสูงกว่าข้ออื่น ๆ และอยู่ในระดับมากทั้งคู่

ค. ด้านการปรับปรุงกิจกรรมเพื่อให้เกิดการประสานงาน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอแล้ว ไม่พบความแตกต่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในความคิดเห็นทั้ง 4 ข้อ และเมื่อพิจารณาต่อไปพบว่า หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด ($\bar{X} = 4.20$) มีความคิดเห็นที่สูงกว่าข้ออื่น และอยู่ในระดับมาก คือการปรับปรุงกิจกรรมการให้การศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรีต้องสนองตอบความต้องการพื้นฐานหรือตรงกับความต้องการของสตรีส่วนใหญ่ในพื้นที่ และสำหรับความคิดเห็นเรื่องหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักควรประชุมร่วมกันเพื่อจัดกิจกรรม ในการให้การศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรี ($\bar{X} = 4.07$) เป็นความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ที่มีระดับสูงกว่าข้ออื่น ๆ และอยู่ในระดับมากด้วย

ง. ด้านการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่าเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอแล้ว พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การรวบรวมผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบนั้น มีความสำคัญและก่อให้เกิดการประสานงาน ($\bar{X} = 4.13$) ซึ่งความคิดเห็นข้อนี้เป็นข้อที่หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและสูงกว่าข้ออื่น ๆ สำหรับความคิดเห็นเรื่องหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักควรต้องมีระบบให้และรับข่าวสารข้อมูลกับการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรี ($\bar{X} = 3.93$) เป็นความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอที่อยู่ในระดับสูงกว่าข้ออื่น และอยู่ในระดับมาก

จ. ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อแก้ไขปัญหา ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 ข้อ และสำหรับความคิดเห็นเรื่อง การร่วมกันสำรวจทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ ต่อการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรี ของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก เพื่อเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการใช้ทรัพยากรร่วมกันแต่ละหน่วยงานใน 5 กระทรวงหลัก ($\bar{X} = 4.27$) เป็นความคิดเห็นที่หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดที่มีระดับสูงกว่าข้ออื่นและอยู่ในระดับมากที่สุดและสำหรับความคิดเห็น เรื่องการระดม

ทรัพยากรแก้ไข้ปัญหา ในการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่ตรีในลักษณะที่งานจะก่อให้เกิดการประสานงาน ($\bar{X} = 3.96$) ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอมีความเห็นสูงกว่าข้ออื่น ๆ และอยู่ในระดับมากที่สุดด้วย

ฉ. ด้านการประสานสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่ ผลของการวิจัยพบว่าเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อยู่ 2 เรื่องคือ มีการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ทราบ แนวทางในการดำเนินงานให้การศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่สตรี และมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่แต่ละกระทรวงปฏิบัติอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.24$) และความคิดเห็นข้อนี้เป็นความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด ที่มีระดับสูงกว่าข้ออื่น ๆ และอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับความคิดเห็นเรื่อง หน่วยงานทั้ง 5 กระทรวงหลักจะประสานสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่กันได้คือเมื่อทุกหน่วยงานมีนโยบายและวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ($\bar{X} = 3.85$) เป็นความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ที่มีมากที่สุดและสูงกว่าข้ออื่น ๆ ด้วย

ช. การตัดสินใจร่วมกัน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อยู่ 3 เรื่องคือ ต้องมีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันดำเนินงานในการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียน ($\bar{X} = 4.41$) ซึ่งเป็นความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดที่สูงกว่าข้ออื่นและอยู่ในระดับมากที่สุด และเพื่อให้เกิดการตัดสินใจร่วมกัน หน่วยงาน 5 กระทรวงหลักจะต้องร่วมกันอภิปรายและหาแนวทางแก้ไข้ปัญหาร่วมกัน และการตัดสินใจในการศึกษาจากระบบโรงเรียนจะต้องมีการสำรวจนโยบาย เป้าหมายและความพร้อมเพื่อประกอบการตัดสินใจ สำหรับความคิดเห็นในเรื่องนี้ แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่สตรี การแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่สตรีให้หน่วยงานอื่นทราบ เพื่อการตัดสินใจร่วมกันอย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.95$) เป็นความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอที่มีระดับมากที่สุดและสูงกว่าข้ออื่น ๆ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด สรุปเฉพาะข้อเสนอแนะที่มีผู้ตอบมากที่สุดของแต่ละด้านไว้ดังนี้

ก. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด เกี่ยวกับการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ควรให้ทุกหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่สตรีในระบบของการทำงานเป็นทีม ($n = 4$)

2. ให้ทุกหน่วยงานได้มีการประสานแผนงานก่อนที่จะมีการลงมือปฏิบัติ และดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (n = 4)
3. ควรมีการประชุมปรึกษาหารือกัน ปรับข้อมูลต่าง ๆ ให้สอดคล้องเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน (n = 3)
4. ให้หน่วยงาน 5 กระทรวงหลักแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่อยู่ในความรับผิดชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ (n = 3)
5. หน่วยงานทั้ง 5 กระทรวงหลักจะต้องมีการประชุม อภิปราย ก่อนที่จะมีการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสตรีร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง (n = 3)
6. ควรมีการปรับกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการได้ หรือมีปัญหาให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (n = 2)
7. ควรมีการประชุมแบ่งงาน และหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจนให้แต่ละหน่วยงานจะได้ปฏิบัติงานกันไม่ซ้ำซ้อน (n = 2)

ข. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ เกี่ยวกับการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ให้มีการประชุมชี้แจงแผนงานของแต่ละกระทรวง และมีการประสานแผนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการตลอดเวลา (n = 18)
2. ในระดับปฏิบัติการควรให้อำนาจนายอำเภอมีอำนาจสั่งการ และออกคำสั่งอย่างชัดเจน (n = 16)
3. ให้ทุกหน่วยงานทั้ง 5 กระทรวงหลัก ร่วมกันศึกษาข้อมูลในการใช้ทรัพยากรเพื่อแก้ไขปัญหา (n = 11)
4. ควรให้ตัวแทนของแต่ละกระทรวง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสรไปร่วมกันวางแผนเพื่อกำหนดนโยบายร่วมกัน (n = 10)
5. เมื่อมีการกำหนดแผนแม่บทของแต่ละกระทรวงแล้ว ควรให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อประสานกิจกรรม และปรับกิจกรรมของแต่ละกระทรวงให้สามารถดำเนินการได้ในระดับปฏิบัติการ (n = 8)
6. ควรให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อศึกษาข้อมูล และหาข้อสรุปผลที่ถูกต้อง (n = 6)
7. งานบางอย่างอาจให้แต่ละหน่วยงานเป็นผู้ตัดสินใจเอง แต่ควรแจ้งให้หน่วยงานอื่นทราบว่าให้ทำอะไรไปแล้วบ้าง หรือกำลังทำอะไร (n = 6)

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมตลอดจนได้รับความรู้และอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายทั้งหมดอาจเนื่องมาจากการสรรหาและจัดบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ โดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่การปฏิบัติงาน เพศชายเป็นเพศที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานในท้องที่ทุรกันดาร โดยเฉพาะ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และบางครั้งต้องปฏิบัติงานในเวลากลางคืน เสี่ยงอันตราย ซึ่งต้องใช้ความอดทนเข้มแข็ง และการตัดสินใจที่ฉับไวและเด็ดขาด ส่วนอายุของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงวัยทำงานหรือช่วงของการหาประสบการณ์ อายุระหว่าง 41-50 ปี เป็นส่วนใหญ่ สำหรับระดับการศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด ไม่มีผู้ที่มีการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี เลยกว่าที่มีการศึกษาอยู่ในระดับสูงจึงเป็นเรื่องที่เหมาะสมอย่างยิ่งที่หัวหน้าส่วนราชการทั้งระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ จำเป็นจะต้องมี เนื่องจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นตำแหน่งซึ่งต้องมีการตัดสินใจ วินิจฉัย สั่งการ การศึกษาจึงจะมีส่วนช่วยให้เกิดข้อผิดพลาดทางด้านการบริหาร และการปฏิบัติงานดังกล่าวน้อยลง และในปัจจุบันหัวหน้าส่วนราชการและข้าราชการทั่วไปกำลังตื่นตัวในด้านการพัฒนาตนเอง ด้วยการพัฒนาระดับการศึกษาของตน โดยจะสังเกตได้จากการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง บางคนสำเร็จปริญญาตรีจากสาขาหนึ่งแล้วยังเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ของในอีกสาขาหนึ่งอีกด้วย จากลักษณะนี้เองที่ทำให้เกิดผลประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการทั้งทางตรงและทางอ้อม และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันจะอยู่ในระยะ 5 ปีขึ้นไป เนื่องมาจากการที่บุคคลจะเข้าสู่ตำแหน่งการบริหารหรือหัวหน้างาน จะต้องมีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ตลอดจนการเข้าสู่ตำแหน่งต่าง ๆ นั้น ได้มีกฎระเบียบกำหนดไว้เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าสู่ตำแหน่งดังกล่าว สำหรับอายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด จะอยู่ในช่วง 20-29 ปี และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภออยู่ระหว่าง 10-19 ปี

2. สภาพการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในทุก ๆ ด้านมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการตัดสินใจร่วมกัน ซึ่งมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และสำหรับปัญหาในการปฏิบัติ นั้นทุกด้านมีระดับปานกลางทั้งสิ้น

การตัดสินใจถือว่าเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาระบบโรงเรียน ซึ่งในระดับปฏิบัติการจะต้องเน้นการบริหารโดยคณะบุคคลหรือคณะกรรมการในระดับอำเภอและจังหวัด ที่เรียกว่า คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) และคณะกรรมการระดับจังหวัด (กพจ.) เป็นคณะกรรมการที่มีหน้าที่ตามระเบียบ การตัดสินใจร่วมกันที่ถูกต้องสมเหตุสมผล จะเกิดการยอมรับและปฏิบัติตาม และประสิทธิภาพของการประสานงานขึ้นอยู่กับมติตัดสินใจร่วมกัน ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการกระจายอำนาจมาน้อยเพียงใดก็ตาม ก็จะสามารถประกันความผิดพลาดในการประสานงานได้ การตัดสินใจร่วมกันยังช่วยลดความขัดแย้งได้ และหาจุดบกพร่องของการประสานงานได้ และควรระลึกเสมอว่าการประสานงานเป็นเรื่องของการประสานคน (จิตใจ) การประสานประโยชน์ ซึ่งบางท่านได้นำไปเป็นคติพจน์ เช่น นายชาญ พันธุมรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชร มีคติพจน์ว่า "การประสานงาน ประสานใจ ประสานประโยชน์"

อนึ่ง การสั่งการให้มีการตัดสินใจร่วมกัน และให้เกิดผลการปฏิบัติ ก็มีผลสำคัญและก็เป็นสาเหตุที่ทำให้มีการตัดสินใจร่วมกันอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลของการวิจัยชิ้นนี้ค้นพบ แต่โดยหลักการแล้ว เรื่องของอำนาจสั่งการไม่ได้หมายถึงการสั่งการโดยใช้อำนาจทางการ หรืออำนาจหน้าที่ เท่านั้น ผู้สั่งการอาจใช้เทคนิคการสั่งการแบบอื่นได้อีก เช่น การสั่งการแบบขอร้อง แบบเสนอแนะ หรือแบบร้องขอ ซึ่งต้องอาศัยความเต็มใจในการปฏิบัติงานเห็นสำคัญ นอกจากนั้น การใช้ภาวะผู้นำเพื่อประสานความคิดเห็นของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานการศึกษาในระบบโรงเรียนแก่สตรี พยายามสร้างความเข้าใจงานด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยอาศัยความรอบรู้งานส่งผลในการปฏิบัติตลอดจนการกำกับ ติดตามผล ก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดและอำเภอ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ควรจะต้องให้ความสนใจศึกษาหาความรู้ในด้านเทคนิคต่าง ๆ ดังกล่าวให้มากขึ้น ซึ่งก็จะมีผลให้การประสานงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในทางตรงและทางอ้อมอีกด้วย

3. สำหรับปัญหาและอุปสรรคของการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักในการจัดการศึกษาระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลของการวิจัยพบว่าการประสานงานกันน้อย ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุธิดา แสนสุข (2527 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า หน่วยงาน 5 กระทรวงหลักที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระบบโรงเรียน มีปัญหาที่สำคัญ ก็คือ การขาดการประสานงานกันอย่างจริงจัง นอกจากนั้น สุมาลี สังข์ศรี (2529 : 131) กล่าวไว้ว่า ปัญหาหลักของการจัดการศึกษาออกโรงเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายนั้นมีการประสานงานกันน้อย และไม่เต็มที่ส่วนใหญ่จะประสานงานกันได้ในระดับนโยบาย เมื่อมาถึงการปฏิบัติพบว่า มีข้อจำกัด เช่น การดำเนินงานตามแผนที่ตนและหน่วยงานของตนวางไว้ งบประมาณดำเนินโครงการส่งมาไม่ถึงหรือกันมางหน่วยงานมีบุคลากรในพื้นที่ ในขณะที่บางหน่วยงานไม่มี และเป้าหมายการดำเนินงานไม่แน่ชัด การควบคุมดูแลเป็นไปตามสายงานการบังคับ

4. จากการศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักเกี่ยวกับการประสานงานในด้านการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความคิดเห็นบางข้อของบางท่านเท่านั้น ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านการประสานแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เข้ากับแผนพัฒนาสาขาอื่น ข้อที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี ของแต่ละหน่วยงานร่วมกันวางแผนการให้การศึกษาแก่สตรี และทุกหน่วยงานจะต้องวางแผนการจัดกิจกรรมการให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

ด้านการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ข้อที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การรวบรวมผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบนั้นมีความสำคัญและก่อให้เกิดการประสานงาน

ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการแก้ไขปัญหาคือ ข้อที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ก็คือ การรวมกันสำรวจทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน แต่ละหน่วยงานควรแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการทรัพยากรที่อยู่ในความรับผิดชอบให้หน่วยงานอื่นทราบ เพื่อการประสานงานการระดมทรัพยากรแก้ไขปัญหาคือ ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี ในลักษณะที่มุ่งงานที่จะก่อให้เกิดการประสานงาน

ด้านการประสานสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่ ข้อที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ก็คือ มีการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ทราบแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินงานให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี และมีการมอบอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบไว้แต่ละกระทรวงปฏิบัติอย่างชัดเจน

ด้านการตัดสินใจร่วมกัน ข้อที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ก็คือต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันดำเนินงานในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี และเพื่อให้เกิดการตัดสินใจร่วมกันของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก จะต้องร่วมกันอภิปรายและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ผลการวิจัยที่พบนี้ อาจเนื่องมาจากบทบาทของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ดำรงอยู่ในสภาพที่แตกต่างกัน หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดอยู่ในฐานะผู้ควบคุมนโยบายในส่วนหนึ่งด้วย และอีกส่วนหนึ่งก็ต้องเป็นผู้ปฏิบัติด้วย ส่วนหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภออยู่ในฐานะของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จึงมีผลทำให้มีความคิดเห็นในด้านการประสานงานในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ ผู้ควบคุมนโยบายเบื้องต้นที่ได้กำหนดไว้และนอกจากนั้นในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดย่อมต้องอาศัย กฎ ระเบียบของราชการมากกว่า หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ เนื่องจากการบริหารงานในระดับจังหวัด ประกอบด้วย หน่วยงานต่าง ๆ มากมาย และภาระกิจการงานที่รับผิดชอบมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การบริหารระดับจังหวัด เป็นลักษณะคล้ายกับสังคมในเมือง ที่มีกฎระเบียบเข้มแข็ง แต่สำหรับหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอเป็นสังคมขนาดเล็ก ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการส่วนใหญ่อยู่บนอำเภอ การติดต่อกันจะปรากฏในลักษณะของการไม่เป็นทางการ ไม่มีพิธีรีตอง ไม่ต้องยึดหลักระเบียบทางราชการมากนัก

5. อภิปรายข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม

หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด เสนอแนะให้ทุกหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี ในรูปของการทำงานเป็นทีม ($n = 4$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การทำงานเป็นทีมจะช่วยเพิ่มผลผลิตของงานให้มากขึ้น และทำให้การปฏิบัติงานสะดวกคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้น (สมพงษ์ เกษมสิน 2524 : 319)

สำหรับหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ เสนอแนะว่าควรให้ตัวแทนของแต่ละกระทรวงที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีรวมกันวางแผน เพื่อกำหนดนโยบายร่วมกัน ($n = 10$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอเห็นว่า แผนงานเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นตัวกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งถ้าทุกคนได้มีส่วนในการวางแผนร่วมกัน ก็จะสามารถทำให้กิจกรรมที่ปรากฏออกมาจะไม่ซ้ำซ้อน หรือก้าวถ่วงซึ่งกันและกัน

2. ด้านการประสานแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด เสนอแนะว่าให้ทุกหน่วยงานได้มีการประสานแผนงานก่อนที่จะมีการลงมือปฏิบัติ และดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ($n = 4$) ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดคำนึงถึงความสำคัญของการประสานแผน ซึ่ง สมพงษ์ เกษมสิน (2524 : 321) กล่าวว่า การประสานงานที่ดีต้องมีการประสานแผนงานนโยบายตั้งแต่เริ่มแรก โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย เมื่อทุกหน่วย

มีความเข้าใจตรงกัน จะทำให้ระบบงานและการปฏิบัติงานประสานและสอดคล้องกันเอง

สำหรับหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ให้มีการประชุมวางแผนของแต่ละกระทรวง และมีการประสานแผนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการตลอดเวลา ($n = 8$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะ หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอมีความเห็นว่าการประชุมเพื่อวางแผนเป็นหลักการที่สำคัญ ซึ่งสำนักงานโครงการพิเศษ กรมสามัญศึกษา (2523 : 7) กล่าวว่า การประชุมเป็นเทคนิคหนึ่งที่ทำให้คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ฐานงานของกันและกัน นอกจากนั้นยังรู้ในขีดความสามารถของแต่ละหน่วยงานด้วย เช่น งบประมาณ กำลังคน และพาหนะ เป็นต้น นอกจากนั้น นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2523 : 83) กล่าวว่า ในกระบวนการประสานงานนั้นจะต้องมีการประชุมเพื่อให้ทุกคนหรือหน่วยงานเข้าใจแผนงานหรือโครงการทั้งหมดหรือบางส่วนคือให้รู้ว่า ใครหน่วยงานใด มีหน้าที่ทำอะไร และกำลังทำอะไรอยู่

3. การปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการปรับกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการได้หรือมีปัญหาให้ทุกหน่วยงานได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ($n = 2$) ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด มีความเห็นว่าการที่ให้ทุกหน่วยงานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาย่อมเกิดผลคือการปฏิบัติงานอย่างแน่นอน เนื่องจากทุกหน่วยงานก็มีการรับผิดชอบงานการศึกษาของระบบโรงเรียนเหมือนกัน และก็มีส่วนที่จะปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่เป้าหมายเดียวกัน ประกอบกับหน่วยงานเหล่านั้นย่อมต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องอยู่ ดังนั้น การที่จะให้หน่วยงานเหล่านั้นได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา จึงเป็นแนวทางที่ดีที่จะมีการอภิปรายวิเคราะห์ ศึกษาข้อมูลได้อย่างรอบคอบและรัดกุมในการที่จะมีการปรับกิจกรรม

สำหรับหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ให้ข้อเสนอแนะว่า เมื่อมีการกำหนดแผนแม่บทของแต่ละกระทรวงแล้วควรให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อประสานกิจกรรมและปรับกิจกรรมของแต่ละกระทรวงให้สามารถดำเนินการได้ในระดับปฏิบัติการ ($n = 8$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานในพื้นที่มักมีปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดมากมาย เป็นต้นว่า การประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติงานมีความรู้สึกว่ามีชิ้นงานของตน ทำให้การทำงานบางโครงการขาดการวางแผนร่วมกัน การลงมือปฏิบัติงานร่วมกัน การกำกับดูแล ติดตามผลการทำงานร่วมกัน ทำให้ยากและนอกจากนั้นเกิดปัญหาด้านบุคลากร เนื่องจากขาดบุคลากรของท้องถิ่น

4. การปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นข่าวสารข้อมูล

หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการประชุมปรึกษาหารือปรับข้อมูลต่าง ๆ ให้สอดคล้องเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน ($n = 3$) และ หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อศึกษาข้อมูล

และหาข้อสรุปผลที่ถูกต้อง ($n = 6$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และอำเภอ มีความเห็นว่า การแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการประสานงาน ซึ่ง คูนท์ และคินแนล (1976 : 196 - 197) กล่าวว่า การประสานงานจะเกิดผลสัมฤทธิ์จะต้องให้บุคคลได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น และประชุมปรึกษาหารือ ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยงานระดับกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งเป็นผู้ขอข้อมูลไปยังจังหวัดและอำเภอเพื่อประกอบการวางแผน ควรที่จะมีการประมวลผล และวิเคราะห์การใช้ข้อมูลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และแจ้งให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทราบ นอกจากนั้น การขอข้อมูลควรแจ้งวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูลให้กับผู้เก็บข้อมูลและมีการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ควรส่งผลการใช้ข้อมูลให้ผู้รวบรวมข้อมูลทราบด้วย

5. การระดมทรัพยากรเพื่อการแก้ปัญหา

หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ให้ข้อเสนอแนะว่า ให้หน่วยงาน 5 กระทรวงหลักแจ้งข้อมูล เกี่ยวกับทรัพยากรที่อยู่ในความรับผิดชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ($n = 3$) และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอให้ข้อเสนอแนะว่าให้หน่วยงานทั้ง 5 กระทรวงหลักร่วมกันศึกษาข้อมูลในการใช้ทรัพยากรเพื่อแก้ไขปัญหา ($n = 11$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะ หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดและอำเภอมีความเห็นว่า การใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะ การที่หลายหน่วยงานจัดการศึกษาออกกระบบโรงเรียนแก่สตรี จะช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น หน่วยงานผู้จัดหน่วยหนึ่งอาจจะไปขอใช้สถานที่ของอีกหน่วยหนึ่ง หรืออาจจะขอวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากอีกหน่วยหนึ่ง ในกรณีที่หน่วยงานของตน ไม่มีหรือในกรณีที่บางหน่วยงานมีบุคลากรไปประจำในท้องถิ่นแล้ว เช่น ตำบลหรือหมู่บ้าน หน่วยงานอื่นอาจขอให้ช่วยเหลือประสานงานในระดับหมู่บ้านได้ด้วย

6. การประสานสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชุมแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อให้แต่ละหน่วยงานจะได้ไปปฏิบัติงานซ้ำซ้อน ($n = 2$) หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ให้ข้อเสนอแนะว่าในระดับปฏิบัติการควรให้อำนาจนายอำเภอ มีอำนาจสั่งการและออกคำสั่งอย่างชัดเจน ($n = 16$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษานอกกระบบโรงเรียนที่จัดให้กับสตรีที่หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐและเอกชนมากมายที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ยังอยู่ในลักษณะของต่างคนต่างทำตามกำลังความสามารถของตนเอง ทำให้เกิดปัญหาซ้ำซ้อน และถ้าได้มีการแบ่งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัด ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ในระดับปฏิบัติการ ควรให้อำนาจแก่ผู้มีอำนาจสูงสุด ในการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบจะต้องมีการจัดทำคำสั่งเพื่อความถูกต้องตามระเบียบด้วย

7. ด้านการตัดสินใจร่วมกัน

หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการประชุมอภิปราย ก่อนที่จะมีการตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีร่วมกัน อย่างสม่ำเสมอ ($n = 3$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะ หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดเห็นว่า การตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต้องอาศัยข้อมูลและจะต้องให้ผู้ที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบงานการจัดการศึกษาแก่สตรีซึ่งนับได้ว่าเป็นผู้รอบรู้ เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว ได้มีโอกาสประชุมอภิปราย พิจารณาวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาอย่างถ่องแท้ก่อน เพื่อป้องกันการตัดสินใจที่ผิดพลาด

หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ให้ข้อเสนอแนะว่า งานบางอย่างอาจให้แต่ละหน่วยงานเป็นผู้ตัดสินใจ แต่ควรแจ้งให้หน่วยงานอื่นทราบ ว่า ใครทำอะไรลงไปแล้ว หรือ กำลังทำอะไร ($n = 6$) ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ ได้พิจารณาเห็นว่า บุคคลที่อยู่ในพื้นที่หรืออยู่ในเหตุการณ์หรือเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องนั้น ๆ น่าจะตัดสินใจได้ดีกว่าบุคคลอื่น ๆ แต่ควรแจ้งให้บุคคลอื่นทราบ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานอื่นทราบและนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี

จากข้อค้นพบของงานวิจัยที่ว่า การประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X} = 1.41$) มีปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.66$) โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญคือ ต่างหน่วยงานต่างคนต่างทำ (ร้อยละ 5.33) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่เห็นความสำคัญ (ร้อยละ 5.06) แต่ละหน่วยงานมีแผนงานอยู่แล้ว (ร้อยละ 4.90) และขาดข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 3.95) ตามลำดับนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอแนะแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี ดังนี้

1.1 ควรกำหนดบทบาท อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะที่จัดให้กับสตรีให้ชัดเจน รับผิดชอบยิ่งขั้นกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อให้ตัวกลางประสานงานให้หน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับนโยบายลงไปถึงระดับปฏิบัติ อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนกัน มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งยังเป็นการระดมสรรพกำลังเพื่อการจัดอย่างแท้จริง

1.2 ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่มีบทบาทในการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในระดับท้องถิ่น เพื่อร่างนโยบาย และกำหนดบทบาทของแต่ละหน่วยงานในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่

1.3 ส่งเสริมให้มีการสำรวจและวิจัยสภาพการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีของหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนมีการสำรวจทรัพยากรที่อาจนำมาใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีได้

1.4 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนพัฒนาสตรีระยะยาว โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ควรมุ่งที่จะสนองนโยบายของประเทศและความต้องการของประชาชนและการสร้างระบบการศึกษาตลอดชีวิต

1.5 ในระดับปฏิบัติการกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรมีบทบาทในการประสานงานส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานอื่น จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี

1.6 ในระดับจังหวัด ควรมีสถาบันประสานงานเพื่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีเพื่อเป็นแกนกลางในการประสานงาน วางแผนการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้ประสานกับงานพัฒนาและงานการศึกษาในระบบโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรได้มีการทำวิจัยในลักษณะนี้อีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรที่จะได้มีการศึกษานำร่อง (Pilot Study) ก่อนที่จะมีการลงมือดำเนินการวิจัยจริง เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ถูกต้อง รัดกุมและตรงประเด็น ซึ่งจะส่งผลให้งานวิจัยที่ออกมามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรได้ทำการวิจัยในเรื่องนี้ในกลุ่มประชากร และพื้นที่อื่นเพื่อจะได้ทราบถึงสภาพการประสานงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และมีหน้าที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตลอดจนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน อันจะเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนแก่สตรี ที่มีการประสานงานกันอย่างจริงจังและเป็นระบบ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน อันจะส่งผลถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง

2.3 ควรศึกษาหน่วยงานของเอกชนที่มีหลายหน่วยงาน ที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี ว่ามีการประสานงานกันหรือไม่ มีสาเหตุปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบการประสานงานของหน่วยราชการ และหน่วยงานเอกชนว่ามีสภาพการประสานงานแตกต่างกันอย่างไร มีสาเหตุ ปัญหาและอุปสรรคที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

2.5 ควรดำเนินการวิจัยทำนองนี้ แต่ศึกษางานพัฒนาด้านอื่น ๆ เช่น ด้านสาธารณสุข การพัฒนาชุมชน และการเพิ่มผลผลิตซึ่งเป็นปัญหาที่สัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาด้านการศึกษานอกโรงเรียน แล้วนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้